

Koninklijke Marine Reserve op de kaart

Reservisten zijn steeds meer in het nieuws. Niet alleen in de traditionele defensie media zoals de Defensiekrant, Alle Hens en het Marineblad, maar ook in de landelijke en regionale media zoals De Telegraaf en de GPD. Zij komen met name in het nieuws vanwege de actuele personeelstekorten bij Defensie. De politiek -Tweede Kamer en de bewindspersonen- vindt daar wat van en hebben met reservisten, in hun ogen, het lek boven. Maar dat is natuurlijk niet zo.

Nog veel te doen

In deze special passeren tal van factoren de revue waarom anno 2022 meer aandacht is voor reservisten. Toch is er ook nog heel veel onbekend. De eenheid van opvatting over wat reservisten zijn en het gedeelde beeld over wat zij opleveren staat nog niet bij iedereen in de defensieorganisatie scherp op het netvlies. Daar zijn verschillende oorzaken voor. Zo zijn bijvoorbeeld de ondersteunende P&O IT systemen niet ingericht op het administratief soepel laten verlopen van betaling en verloftoekenning aan reservisten, hoewel we de nodige ervaring en kennis hebben binnengekregen via de reservist. Dit vormt een onderbelicht punt. Immers, wat goed gaat, gaat goed en lopende issues krijgen meer aandacht. Daardoor ontstaat soms het beeld dat het inzetten van reservisten 'best lastig' is en extra werk betekent. Neem van ons aan: voor de meeste issues zijn goede oplossingen bedacht en het binnen P&O Koninklijke Marine gevormde Bureau Aanvullende Personele Capaciteit (BAPCAP), is ingericht om de reservist en de administratieve zaken rondom de inzet goed op te lossen. Soms met olifantenpaadjes maar de kennis en ervaring is er.

Een veelgehoord issue rondom de inzet van reservisten is de beschikbaarheid. Omdat de reservist in 99 van de 100 keren naast zijn militaire inzet als reservist ook nog een civiele werkgever heeft (of als hij als ZZP'er opdrachten heeft), is inzet op korte termijn (in vredetijd) vaak lastig. Flexibele schil betekent in deze niet dat de mensen in die schil zomaar de volgende dag beschikbaar zijn. Een uitdaging die met de introductie van nieuwe aanstellings- en contractvormen mogelijk uit de wereld geholpen kan worden. De HR-transitie is daarom echt fundamenteel voor het creëren van de krijgsmacht van de toekomst. Kernzaak is het kunnen beschikken over een flexibele schil van oproepbare militairen voor CZSK die voor uiteenlopende taken en projecten maar ook op vacatures in de 'reguliere organisatie' kunnen worden ingezet. Wat ooit begon als een kaartenbak met alleen namen als Bureau Reservisten KM, is inmiddels uitgegroeid tot een Koninklijke Marine Reserve (gehangen onder de PCZSK) en gevuld met bijna 1400(!) reservisten. En daarnaast een professioneel ondersteuningsbureau waarlangs bijvoorbeeld de inzet van individuele reservisten maar ook de ondersteuning aan de KMR gegeven wordt.

2007-heden: tekorten vragen om oplossingen

De Koninklijke Marine Reserve is ondertussen gegroeid naar bijna 1400 reservisten. In 2007 werd afscheid genomen van het overgrote deel van de mobilisabele reservistenpopulatie (vredesdividend, bezuinigingen) die voortkwamen uit de dienstplichttijd. Vanwege de noodzaak om kennis en ervaring binnen de organisatie te houden zijn in de jaren na 2007 veel collega's die met FLO gingen reservist geworden. De groei van de KMR bestond toen ook met name uit oudere collega's. Dat was prima omdat er in tijden van bezuiniging toch steeds meer operationele functies uit de organisatie verdwenen. Rond 2010-2013 werd echter duidelijk dat ook de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (minder mensen voor meer banen en een groeiend belang van goede werk-prive balans, etc.) oplossingen vroegen voor het aanvullen van tekorten. Eerst door pilots en experimenteren. Denk aan de twee reservisten die als kwartiermeester aan boord van Zr.Ms. Holland geplaatst werden om mee te draaien in het onderhoud, vervolgens het opwerken en daarna zelfs operationele inzet in de West. Beiden zijn ondertussen weer ingestroomd en beroeps geworden. Defensy College stond in de startblokken, maar er was in de Haagse omgeving weinig zin om het op te pakken. Omdat toenmalig P-CZSK Kramer er wel brood inzag heeft de KMR het opstarten gefaciliteerd. Samen met de Groep Luchtmachtreserve werden voor het eerst voor reservisten KM Algemene Militaire Basisopleidingen voor 'spijkerbroekers' georganiseerd. De eerste onderwijskundigen werden bij de KM als reservist binnengehaald en ingezet. Van experimenteren komt leren en ervaring opdoen. Op basis van die ervaringen is de organisatie KMR verder doorontwikkeld.

'Flexibele schil betekent in deze niet dat mensen in die schil zomaar de volgende dag beschikbaar zijn'

De KMR anno 2022

Alle reservisten zijn geschoold basismilitair en onderhouden hun Militaire Basisvorming (MBV) op regelmatige basis. We leiden ongeveer 110 reservisten (Defensy College, KMR Individueel, oud-collega's) op via opleidingen zoals de Algemene Militaire Opleiding (AMO), de Leiderschap en Communicatie Reservisten (LCR) samen met de School voor Maritieme Vorming, Bedrijfsvoering en Onderwijskunde (SMVBO), brandbestrijding, Zelfhulp & Kameradenhulp (ZHKH), etc. Dat doen we met de OKM-instellingen, maar vaak ook met door die instellingen opgeleide en gebrevetteerde instructeurs en trainers. Daarnaast geven de reservisten instructeurs en trainers ook opleidingen aan de beroepscollega's. Zo'n 1000 collega's van het Korps Mariniers gaan jaarlijks door de 'MBV-straat' van KMR Training Command. Samen met het KIM leiden we reserveofficieren SD én beroepscollega's SD op in de Specifieke Officiersopleiding Koninklijke Marine, waardoor 'onze' aspirant reserveofficieren hetzelfde NLDA-officiersdiploma krijgen (en dus voldoen aan dezelfde vereisten) als de in de volksmond vaak als SPEC'cers aangeduide artsen, tandartsen beroepscollega's.

Eenzijds worden veel reservisten ingezet op vacatures die vanwege de ondervulling bij de KM anders niet gevuld (kunnen) worden. Daarbij is het overigens wel zo dat dit pas gebeurt als gecheckt en duidelijk is dat er geen gegaagden in de beroepsorganisatie zijn. Anderzijds worden ook posities ter ondersteuning van verplichtingen, die de KM heeft op gebied van ceremonieel, evenementondersteuning etc., nog steeds volop ingevuld met reservisten. Veelvuldig worden zij ingezet bij oefeningen van DSI, NLMARSOF, de MCG's en soms zelfs voor het KCT. Al met al worden er jaarlijks zo'n kleine 600.000 manuren inzet gepleegd door de bijna 1400 reservisten. Een aanzienlijke hoeveelheid als je bedenkt dat per voltijd functie in de beroepsorganisatie jaarlijks ongeveer 1800 uur werk verricht wordt.

Tot slot

Naar de toekomst toe wordt steeds vaker om het inzetten van reservisten gevraagd. Daarom zal ook de KMR langzaam blijven groeien. In goede balans, zodat we niet al te veel reservisten in het bestand hebben die niet (operationeel) kunnen bijdragen. De uitdaging zit hem in het verder laten groeien van de organisatie met operationeel inzetbare militairen, op de vloot en bij het korps, militairen die ervoor zorgen dat de KM al haar taken kan uitvoeren en niet voor keuzes komt te staan waarbij vanwege tekorten aan personeel schepen aan de kant of eenheden niet ingezet kunnen worden. Wij zijn blij dat een aantal (oud) reservisten zelf aan het woord komt en uitlegt wat volgens hen de meerwaarde van het zijn van reservist is. Voor hen persoonlijk, maar ook voor de organisatie en zelfs voor de maatschappij.

Juist binnen de gemeenschap van de KVMO zouden we het meer over reservisten moeten hebben. Wat vindt u als lezer? Hoe kijkt u aan tegen de flexibilisering van de krijgsmacht? Welke invalshoeken ontbreken nog? Wat vindt bijvoorbeeld de politiek? Van wie zouden we nog meer hun opvatting en/of visie willen horen? Met andere woorden, dit is een *call to action*: laat van u horen!

KLTZ (SD) Riekus Hatzmann is commandant Koninklijke Marine Reserve. Naast zijn taak als lijnmanager reservisten o.a. strategisch adviseur van de leiding CZSK, lid van het Reservisten Overleg krijgsmacht (ROK) en hoofdredacteur KMR-Contact. LTKOLMARNS Hans Steensma is SO reservisten bij de IGK o.a. als adviseur van de IGK, voorbereider van werkbezoeken aan bedrijven en organisaties waar reservisten werkzaam zijn en als bemiddelaar.